

RADUJTE SA!

Vzhľadom na rok 2015, ktorý Svätý Otec František vyhlásil za Rok zasväteného života, Kongregácia pre zasvätený život a spoločnosti apoštolského života zverejnila list *Radujte sa*. Týmto listom vyzýva všetky zasvätené osoby k osobnej reflexii, ktorá by mala prebehnúť aj v rovine komunity, teda spoločenstva, provincie a rehoľného či sekulárneho inštitútu.

Ide akýsi druh „prípravy“ formou myšlienok a postojov Svätého Otca, ktoré kongregácia predkladá a rozoberá v súvislosti s totožnosťou a poslaním zasvätených v dnešnej dobe. Podľa Svätého Otca povolaním zasvätených osôb v dnešnom svete je „prebudiť svet“, pretože „radosť, pravá radosť je nákazlivá“. Prinášame niekoľko bodov z uvedeného listu.

Z listu Kongregácie pre zasvätený život a spoločnosti apoštolského života: ***Radujte sa!*** *Zasväteným mužom a ženám podľa magistéria Svätého Otca Františka.*

Našiel nás, prišiel k nám a zmenil nás

5. Svätý Otec nás žiada, aby sme sa opätovne pozastavili a prehodnotili svoj život z pohľadu Božej lásky. Ak je totiž povolanie vždy Božou iniciatívou, je na nás, aby sme sa slobodne stotožnili s Božím plánom: ide o vzťah života v *láske – agape*. Je to cesta učeníctva, „svetlo na ceste Cirkvi“.¹ Život v Duchu Svätom nepozná ohraničenia, ale neustále sa otvára tajomstvu. Ide o proces rozpoznávania: spoznať Pána a jeho očami vnímať skutočnosť. Keď nás Boh povoláva, dáva nám svoj pokoj a chce, aby sme si v ňom odpočinuli v rámci neustáleho procesu spoznávania jeho lásky. Aj nám sa Ježiš – Božie Slovo prihovára: „Staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci“ (*Lk 10, 41*). Na *ceste lásky – via amoris* – prichádza k nášmu znovuzrozeniu: starý človek sa rodí k novej forme človeka. „Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové“ (*2 Kor 5, 17*).

Svätý Otec František presne pomenováva toto znovuzrodenie: „Cesta, ktorá privádza ku svätosti, má svoje meno a má svoju tvár: je to Ježišova tvár. Ježiš Kristus nás učí, ako sa stať svätými. On nám v evanjeliu ukazuje cestu: je to cesta Blahoslavenstiev (porov. *Mt 5, 1 – 12*). Toto je život svätých: oni si z lásky k Bohu vo svojom živote nekladli žiadne podmienky.“²

Povolanie zasväteného života spočíva v tom, že má inkarnovať radostnú zvesť, teda *nasledovať Krista (sequela Christi)* ukrižovaného a zmŕtvychvstalého, byť „živou spomienkou na život a pôsobenie Ježiša ako vteleného Slova v jeho vzťahu k Otcovi a bližným“.³ To znamená nadobudnúť jeho štýl života, prevziať jeho vnútorné postoje, nechať sa preniknúť jeho duchom, asimilovať jeho prekvapujúcu logiku a jeho rebríček hodnôt, mať podiel na jeho rizikách a nádejach, „vedení pokornou a radostnou istotou toho, kto bol nájdený, zasiahnutý a premenený Pravdou, ktorou je Kristus, a nemôže ju neohlasovať.“⁴

Zostať v Kristovi nám umožňuje zachytiť prítomnosť tajomstva, ktoré v nás prebýva a stvárnjuje naše srdce podľa srdca Syna. Ten, kto zostáva v jeho láske, je ako ratolesť

¹ FRANTIŠEK: *Príhovor k účastníkom plenárneho zhromaždenia Medzinárodnej únie generálnych predstavených* (Rím, 8. mája 2013). In: AAS 105 (2013), s. 460 – 463.

² FRANTIŠEK: *Nie nadľudia, ale Boží priatelia*. Príhovor na Anjel Pána [*Angelus*. Rím: 1. novembra 2013]. In: *L'Osservatore Romano*, sobota – nedeľa 2. a 3. novembra 2013, CLIII (252), s. 8.

³ JÁN PAVOL II.: *Vita consecrata* 22.

⁴ FRANTIŠEK: *Homília počas svätej omše s biskupmi, kňazmi, zasvätenými osobami a seminaristami pri príležitosti 28. Svetových dní mládeže* (27. júla 2013). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 29. a 30. júla 2013, CLIII (173), s. 4.

napojená na vinič (porov. *Jn 15, 1 – 8*), má rodinný, blízky vzťah s Kristom a prináša ovocie: „Zostať v Ježišovi! Zostať znamená priľnúť k nemu, byť v ňom, s ním, hovoriť s ním.“⁵

„Kristus je pečaťou na čele, je pečaťou na srdci: na čele, pretože ho vždy vyznávame; na srdci, pretože ho vždy milujeme; je pečaťou na ramene, pretože vždy konáme“⁶; zasvätený život je totiž neustálym povolaním nasledovať Krista a jemu sa pripodobniť. „Celý Ježišov život, jeho prístup k chudobným, jeho gestá, jeho koherencia, jeho každodenná a jednoduchá štedrosť a napokon jeho úplné sebadarovanie, to všetko je vzácne a prihovára sa nášmu osobnému životu.“⁷

Stretnutie s Ježišom nás dokáže rozhybať, pobáda nás zanechať našu závislosť od seba samých.⁸ Vzťah k Pánovi nie je statický, ale ani nie prehnane intímny: „Kto postaví Krista do stredu svojho života, decentralizuje sa! Čím viac sa spojíš s Ježišom a stane sa stredobodom tvojho života, tým viac ti pomôže vyjsť zo seba, decentralizuje ťa a otvára ťa iným.“⁹ „My nie sme v strede, sme, aby som tak povedal, ‚premiestnení‘, sme v službách Krista a Cirkvi.“¹⁰

Charakteristickým prvkom kresťanského života sú slová, ktoré naznačujú pohyb aj v prípade, keď niektorí žijú v mníšskej a kontemplatívno-klauzúrnej forme – ide totiž o neustále hľadanie.

„Nemožno vytrvať v nadšenej evanjelizácii, ak nie sme na základe vlastnej skúsenosti presvedčení, že nie je to isté spoznať Ježiša a nepoznať ho; nie je to isté kráčať s ním a tápať v neistote; nie je to isté môcť ho počúvať a nepoznať jeho slovo; nie je to isté kontemplanovať ho, adorať, spočívať v ňom a nemôcť to všetko robiť. Nie je to isté snažiť sa budovať svet jeho evanjeliom a robiť to len na základe vlastného rozumu. Vieme dobre, že život s Ježišom sa stáva omnoho plnším; s ním je oveľa ľahšie nájsť zmysel všetkých vecí“.¹¹

Svätý Otec František nás pobáda, aby sme v sebe „pestovali“ nepokoj z hľadania pravdy, podobne ako to bolo v prípade svätého Augustína: ide o „nepokoj srdca, ktorý ho privádza k osobnému stretnutiu s Kristom. Tento nepokoj mu umožňuje pochopiť, že ten Boh, ktorého hľadal ďaleko od seba, je Boh blízky každej ľudskej bytosti, Boh blízky nášmu srdcu, ktorý je nám bližší, než sme si my sami seba“. Jedná sa totiž o neustále, trvalé hľadanie: „Avšak Augustín sa pri objave Boha a stretnutí s ním nezastavuje, neoddáva sa pohodliu, neuzatvára sa do seba ako ten, ktorý už dosiahol všetko, ale pokračuje v ceste. *Nepokoj z hľadania pravdy*, z hľadania Boha, sa stáva nepokojom spoznávať ho stále viac a vychádzať von zo seba, aby ho umožňoval spoznať druhým. Je to naozaj nepokoj lásky.“¹²

Radostné a verné áno

6. Kto sa stretol s Pánom a verne ho nasleduje, je poslom radosti Ducha Svätého.

„Len vďaka stretnutiu – alebo opakovanému stretnutiu – s Božou láskou, stretnutiu, ktoré sa premieňa na šťastné priateľstvo, oslobodzujeme sa od izolovaného svedomia a od zameranosti na seba samých.“¹³ Povolaná osoba je vlastne povolaná k sebe samej, to jest je povolaná k tomu, čím sa má stať. Do určitej miery môžeme povedať, že kríza zasväteného života

⁵ FRANTIŠEK: *Prihovor k účastníkom Medzinárodného kongresu katechéto* (Rím 27. septembra 2013). In: *L'Osservatore Romano*, nedeľa, 29. septembra 2013, CLIII (223), s. 7.

⁶ AMBRÓZ: *De Isaac et anima*, 75: PL 14 556-557.

⁷ FRANTIŠEK: Apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium* (24. novembra 2013). Trnava: SSS, 2014, č. 265.

⁸ Porov. tamže.

⁹ FRANTIŠEK: *Prihovor k účastníkom Medzinárodného kongresu katechéto*, s. 7.

¹⁰ FRANTIŠEK: *Kázeň na svätej omši v Kostole najsvätejšieho mena Ježišovho pri príležitosti sviatku svätého Ignáca z Loyoly*, Rím, 31. júla 2013. In: *L'Osservatore Romano*, štvrtok 1. augusta 2013, CLIII (175), s. 8.

¹¹ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 266.

¹² FRANTIŠEK: *Homília na sviatok svätého Augustína pri príležitosti začatia generálnej kapituly Rehole svätého Augustína* (Rím, 28. augusta 2013). In: *L'Osservatore Romano*, piatok 30. augusta 2013, CLIII (197), s. 8.

¹³ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 8.

spočíva aj v neschopnosti rozpoznať toto hlboké povolanie u tých, ktorí už týmto povolaním žijú.

Vernosť je dnes v kríze. Vernosť však treba chápať ako vedomé prilnutie k povolaniu: vernosť je totiž cesta, priebeh – má svoj začiatok a svoje tajomné ukončenie.

Možno sa nachádzame aj v ľudskej kríze. Naša celková koherentnosť je dnes ohraničená, pretože sme zranení neschopnosťou prežívať v tejto dobe svoj život ako jednotné, ucelené povolanie, ako verné kráčanie k Bohu.

Totíž každodenná cesta, či už osobná alebo cesta komunity, ak je poznačená nespokojnosťou, trpkosťou, ktorá v nás spôsobuje ľútosť a akýsi druh trvalej nostalgie za nepreskúmanými chodníkmi a nenaplnenými snami, sa stáva samotárskou cestou. Týmto spôsobom sa náš život, povolaný k vzťahu a plnosti lásky, stáva neobývanou stepou. Ako učenici a učeníčky nášho Majstra sme v každom veku povolani opätovne sa vracat' k hlbokému stredobodu nášho osobného života, tam, kde nachádzajú svoj význam a pravdu pohnútky nášho života s Učiteľom.

Vernosť znamená byť si vedomý lásky, ktorá nás trvalým a dynamickým spôsobom usmerňuje k Bohu a ku každému človeku. V tomto vzťahu vnímame, že Zmŕtvychvstalý v nás žije: „Tí, ktorí sa nechávajú zachrániť, sú oslobodení od hriechu a smútku, od vnútorného prázdna a izolácie.“¹⁴

Verné učeníctvo je milosťou a cvičením sa v láske – a to v obetavej a nezištnej láske: „Keď kráčame bez kríža, keď budujeme bez kríža a keď vyznávame Krista bez kríža, nie sme Pánovými učeníkmi. Sme svetácki, sme biskupi, kňazi, kardináli, pápeži, ale nie sme Pánovi učeníci.“¹⁵

Vytrvať až po Golgotu, prežívať súženie pochybností a zapretia, tešiť sa z krásy a údivu Veľkej noci až po Turíce a evanjelizáciu národov – to sú etapy radostnej vernosti, pretože ide o kénotickú vernosť¹⁶, ktorú prežívame po celý život v duchu mučeníctva a účasti na Kristovom zmŕtvychvstalom živote: „Z kríža, najvyššieho prejavu milosrdenstva a lásky, sa rodíme ako ‚nové stvorenie‘ (Gal 6, 15).“¹⁷

V teologálnom mieste, v ktorom Boh tým, že sa zjavuje, vlastne zjavuje nás samých, žiada od nás, aby sme ho hľadali s vierou – *fides quaerens*: „Usiluj sa o spravodlivosť, vieru, lásku a pokoj s tými, čo z čistého srdca vzývajú Pána“ (2 Tim 2, 22).

Vnútorná púť začína modlitbou: „Prvou vecou učeníka je byť s Učiteľom, počúvať ho, učiť sa od neho. Tieto prvky sú stále platné, je to cesta, ktorá trvá po celý život. [...] Ak v našom srdci nie je teplo Boha, teplo jeho lásky, teplo jeho nehy, ako môžeme my, úbohí hriešnici, zohriať srdcia iných?“¹⁸ Táto cesta trvá po celý život, kým Duch Svätý nás v pokornej modlitbe presvedča o zvrchovanosti Krista v nás: „Pán nás volá každý deň, aby sme ho odvážne a verne nasledovali. Dal nám veľký dar tým, že si nás vybral za svojich učeníkov. Pozýva nás ohlasovať ho s radosťou ako zmŕtvychvstalého. Žiada nás, aby sme to robili slovami a svedectvom svojho života, v našej každodennosti. Pán je jediný, jediný Boh nášho života a pozýva nás zbaviť sa modiel a klaňať sa jemu jedinému.“¹⁹

Svätý Otec hovorí, že modlitba je prameň plodnosti poslania: „Zveľaďujme kontemplatívny rozmer aj vo víre urgentných a naliehavých povinností. Čím viac vás poslanie pobáda, aby ste

¹⁴ Tamže, č. 1.

¹⁵ FRANTIŠEK: *Homília pre kardinálov v Sixtínskej kaplnke* (14. marca 2013). In: AAS 105 (2013), s. 365 – 366.

¹⁶ Kénotický – z gréckeho slova kénosis: vyprázdnenie sa, zrieknutie sa seba samého podľa vzoru Krista – pozn. prekl.

¹⁷ FRANTIŠEK: *Homília pre seminaristov, novícov a novicky v Bazilike svätého Petra* (7. júla 2014). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 8. – 9. augusta 2013, CLIII (155), s. 7.

¹⁸ FRANTIŠEK: *Príhovor k účastníkom Medzinárodného kongresu katechéto*, s. 8.

¹⁹ FRANTIŠEK: *Homília v Bazilike svätého Pavla za hradbami* (14. apríla 2013). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 15. – 16. apríla 2013, CLIII (88), s. 8.

sa vybrali na existenciálne periférie, tým viac nech je vaše srdce zjednotené s Kristovým srdcom, ktoré je plné milosrdenstva a lásky.²⁰

Byť s Ježišom stvárnjuje náš kontemplatívny pohľad na dejiny. Takýto pohľad dokáže kdekoľvek vidieť a počúvať prítomnosť Ducha Svätého a hneď rozpoznať jeho prítomnosť, aby sme svoj čas prežívali ako Boží čas. Keď chýba pohľad viery, „život postupne stráca zmysel, tváre bratov a sestier sa stávajú nejasnými a je nemožné rozoznať v nich Božiu tvár. Historické udalosti zostávajú nejednoznačné, ak nie priamo zbavené nádeje“.²¹

Kontemplácia vedie k prorockému postoju. Prorok je človek, „ktorý má prenikavý pohľad, ktorý počúva a vyslovuje Božie slová; [...] prorok je človekom trojakého času: prísľubu minulosti, kontemplácie prítomnosti a odvahy ukázať cestu do budúcnosti“.²²

Vernosť v učeníctve sa nakoniec prejavuje v skúsenosti bratského života – on je totiž teologickým miestom, v ktorom sme povolaní navzájom sa podporovať v radostnom „áno“ evanjeliu: „To Božie slovo vzbudzuje, vyživuje a regeneruje vieru. Božie slovo sa dotýka srdca a obracia ich k Bohu a k jeho logike, ktorá je taká odlišná od našej. Božie slovo neustále obnovuje naše komunity.“²³

Svätý Otec nás teda vyzýva radostne a zanietene obnoviť a prehĺbiť naše povolanie, pretože totálne gesto lásky, ktoré sme urobili, je súčasťou trvalého procesu, ktorý „vyzrieva, vyzrieva, vyzrieva“²⁴ v trvalom rozvoji, v ktorom súhlas našej vôle s jeho vôľou ich zjednocuje tak, že „láska nikdy nie je ukončená ani úplná. V priebehu života sa premieňa, doznieva, a práve preto zostáva verná sama sebe“.²⁵

© preklad Štefan Turanský

© časopis Zasnávený život, www.zasnávenyzivot.sk

²⁰ FRANTIŠEK: *Homília* pre seminaristov, novicov a novicky v Bazilike svätého Petra (7. júla 2014). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 8. – 9. augusta 2013, CLIII (155), s. 7.

²¹ KONGREGÁCIA PRE INŠTITÚTY ZASNÁVENÉHO ŽIVOTA A SPOLOČNOSTU APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA: *Znovu začať u Krista* (19. mája 2002), č. 25.

²² FRANTIŠEK: *Homília* v kaplnke Domus Marthae (16. decembra 2013). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 16. – 17. decembra 2013, CLIII (289), s. 7.

²³ FRANTIŠEK: *Homília* pre seminaristov, novicov a novicky v Bazilike svätého Petra (7. júla 2014). In: *L'Osservatore Romano*, pondelok – utorok 8. – 9. augusta 2013, CLIII (155), s. 6.

²⁴ Tamže.

²⁵ BENEDIKT XVI.: *Deus caritas est* 11.